

1 W jakich okolicznościach rodzic może zgodnie z prawem wywieźć dziecko do innego państwa bez zgody drugiego rodzica?

Jeżeli obydwoje rodzice wykonują prawo do pieczy nad dzieckiem wspólnie i solidarnie, oczekuje się, że podejmą decyzję o wywiezieniu dziecka do innego państwa wspólnie.

Jeżeli rodzice nie zamieszkują wspólnie, mogą zawrzeć porozumienie w kwestii miejsca zamieszkania dziecka, prawa do pieczy nad dzieckiem i prawa do kontaktów z dzieckiem i przedstawić je do zatwierdzenia sądowi rejonowemu właściwemu dla aktualnego miejsca zamieszkania dziecka.

Jeżeli rodzice nie są w stanie dojść do porozumienia, sąd rejonowy właściwy dla aktualnego miejsca zamieszkania dziecka rozstrzyga spór między nimi, wskazując miejsce zamieszkania dziecka i określając warunki wykonywania prawa do pieczy nad dzieckiem oraz prawa do kontaktów z dzieckiem.

2 W jakich okolicznościach zgoda drugiego rodzica jest niezbędna dla wywiezienia dziecka do innego państwa?

Niezależnie od tego, czy rodzice wykonują prawo do pieczy nad dzieckiem wspólnie, czy też sąd zatwierdził porozumienie między rodzicami lub w drodze orzeczenia powierzył pieczę nad dzieckiem wyłącznie jednemu z rodziców i nakazał, by dziecko wspólnie z nim zamieszkiwało, wywiezienie dziecka poza terytorium Bułgarii wymaga również uzyskania zgody tego z rodziców, który nie sprawuje pieczy, przy czym zgoda ta musi zostać udzielona na piśmie i być opatrzona jego poświadczonym notarialnie podpisem (art. 76 ust. 9 ustawy o bułgarskich dokumentach tożsamości – Zakon za bułgarskite lichni dokumenti).

3 W jaki sposób można zgodnie z prawem wywieźć dziecko do innego państwa, jeżeli drugi rodzic nie udziela zgody na wywiezienie dziecka do innego państwa, mimo że jest to konieczne?

Jeżeli rodzice nie mogą dojść do porozumienia w kwestii wywiezienia dziecka do innego państwa, spór rozstrzyga się zgodnie z procedurą przewidzianą w art. 127a kodeksu rodzinnego (Semeen kodeks), a jeżeli nie zgadzają się co do miejsca zamieszkania dziecka – zgodnie z procedurą przewidzianą w art. 127 ust. 2 lub art. 59 kodeksu rodzinnego.

Sąd udziela zgody na wydanie dziecku paszportu umożliwiającego mu odbywanie podróży zagranicznych oraz na wywiezienie dziecka do innego państwa (niezależnie od czasu trwania tego wywiezienia) zamiast drugiego z rodziców wyłącznie w przypadku występowania szczególnego interesu dziecka, który można ochronić wyłącznie poprzez jego wywiezienie do innego państwa, co z kolei wiąże się z koniecznością udzielenia zgody na takie wywiezienie na ściśle określony czas, do określonego państwa lub państw należących do określonej grupy (np. państwa członkowskie Unii Europejskiej) lub na nieograniczoną liczbę wywiezień w danym okresie, ale również wyłącznie do określonych państw.

Zgodnie z wiążącą wykładnią obowiązujących przepisów przedstawioną w postanowieniu dotyczącym wykładni nr 1/2016 z dnia 3 lipca 2017 r. w sprawie nr 1 zgodnie z wokandą na rok 2016 Zgromadzenia Ogólnego Izby Cywilnej Najwyższego Sądu Kasacyjnego zgoda sądu nie może definitywnie zastąpić zgody drugiego z rodziców, a sąd nie może wyrazić zgody na bezterminowe wywiezienie dziecka do dowolnego państwa.

4 Czy do tymczasowego wywiezienia dziecka (np. na wakacje, w celach związanych z opieką medyczną itd.) oraz wywiezienia dziecka na stałe takie mają zastosowanie te same zasady? Jeżeli dotyczy, proszę przedstawić właściwe formularze zgody.

Bułgarska ustawa o dokumentach tożsamości zawiera wymóg, by to z rodziców, które nie towarzyszy dziecku w trakcie wyjazdu, udzieliło zgody na wyjazd w formie poświadczonego notarialnie oświadczenia, niezależnie od konkretnych okoliczności związanych z wywiezieniem dziecka do innego państwa.

Takie wywiezienie może mieć charakter tymczasowy, co oznacza, że po upływie określonego czasu dziecko powróci do Bułgarii i nie przeniesie swojego miejsca zamieszkania do innego państwa. Jeżeli strony nie będą w stanie osiągnąć porozumienia w kwestii wyjazdu dziecka za granicę w ramach wycieczki lub wakacji bądź w celu odwiedzenia bliskich, wzięcia udziału w wydarzeniu o charakterze edukacyjnym, kulturalnym lub sportowym, uczestnictwa w zawodach lub skorzystania z opieki zdrowotnej itp., sąd zbada zasadność wniosku o udzielenie zgody na wyjazd dziecka. Jeżeli sąd uzna, że dziecko nie jest narażone na żadne konkretne ani realne ryzyko, określa warunki zgody na jego wyjazd. W przypadku tymczasowego wywiezienia dziecka do innego państwa ryzyko, że prawo dziecka do podróży będzie kolidowało z prawem drugiego z rodziców do kontaktów z dzieckiem, jest minimalne, ale nawet jeżeli doszłoby do takiej kolizji, to – o ile odbicie podróży leży w interesie dziecka – oczekuje się, że drugie z rodziców pogodzi się z tego rodzaju tymczasowym ograniczeniem przysługujących mu praw.

Wywiezienie dziecka za granicę może mieć również na celu przeniesienie jego miejsca zamieszkania do innego państwa. Badając kwestie związane z wywiezieniem dziecka do innego państwa, a tym samym kwestie dotyczące wydania dziecku wymaganych dokumentów tożsamości, sąd nie powinien udzielić zgody na wywiezienie dziecka, które skutkowałoby zmianą jego miejsca zamieszkania, chyba że do wniosku o udzielenie zgody na wywiezienie dziecka za granicę dołączono wnioski o udzielenie zgody na przeniesienie miejsca zamieszkania dziecka do innego państwa. Przy podejmowaniu decyzji dotyczącej miejsca zamieszkania dziecka bierze się pod uwagę dobro dziecka związane z faktem bycia częścią rodziny oraz przynależnością do określonej społeczności i przyjmuje się, że zmiana miejsca zamieszkania dziecka będzie miała trwały charakter.

Ostatnia aktualizacja: 22/07/2020

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.